

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

24 mai 2016

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 28 decembrie 2015 în cauza penală privindu-i pe

Cozonac Vasile Valeriu, născut la 08 august 1985, originar și domiciliat în s.Vulcănești, r-nul Nisporeni,

Macovei Mihail Andrei, născut la 24 aprilie 1958, originar și domiciliat în s.Bulboaca, r-nul Anenii Noi
și

Hotinschi Alexandr Serghei, născut la 02 iulie 1991, originar și domiciliat în s.Mihailovca, r-nul Cimișlia.

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 12.11.2014 - 04.03.2015,
2. Instanța de apel: 15.04.2015 - 27.01.2016,
3. Instanța de recurs: 25.03.2016 - 24.05.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 04 martie 2015, au fost condamnați:

Cozonac Vasile - în baza art.321 Cod penal, la 3 ani închisoare, iar în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.03.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 12 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis;

Macovei Mihail - în baza art.321 Cod penal, la 4 ani închisoare, iar în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin sentința Judecătoriei Soroca din 06.02.2012, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 4 ani și 1 lună închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis;

Hotinschi Alexandr - în baza art.321 Cod penal, la 4 ani închisoare, iar în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost

adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 27.04.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 5 ani închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis, și amendă în mărime de 150 unități convenționale, care conform art.87 Cod penal se va executa de sine stătător.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Cozonac Vasile împreună cu Hotinschi Alexandr, Macovei Mihail și o persoană în privința căreia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, ispășind pedeapsa penală privativă de libertate în Penitenciarul nr.1 Taraclia, situat în or.Taraclia, str.Vodoprovodnaia 5, la 18 noiembrie 2013, aproximativ la ora 14.00, aflându-se în celula nr.80 al blocului de regim nr.4, fără careva motive au început să strige și să bată în ușa celulei, solicitând să se apropie de ei ofițerul de serviciu.

Ofițerul de serviciu al Penitenciarului nr.1 Taraclia, Valentir Valeriu, intrând în celula nr.80, a depistat în celulă un bidon cu bragă, materie primă de substanță alcoolică, care potrivit pct.9 al Anexei nr.7 al Statutului executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, constituie produs alimentar interzis condamnaților.

În conformitate cu pct.376-386 al Statutului, Valentir Valeriu a încercat să ridice bidonul cu materie primă de substanță alcoolică „bragă”, dar pe care nu a reușit să o scoată din celulă, deoarece condamnații Cozonac Vasile, Hotinschi Alexandr și Macovei Mihail, care se afla în stare de ebrietate și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, încălcând pct.89 al Statutului, conform căruia condamnații sînt obligați să se abțină de la acțiuni sau activități care ar crea dificultăți la îndeplinirea obligațiilor de serviciu ale personalului penitenciarului, au început să-i îmbrîncească afară din celulă pe ofițerul de serviciu Valentir Valeriu, supraveghetorul Diulgher Ion și specialistul serviciului de securitate Liulica Vadim, care au intrat în celulă imediat după ofițerul de serviciu Valentir Valeriu.

Apoi, continuându-și acțiunile sale ilegale, Cozonac Vasile, Hotinschi Alexandr, Macovei Mihail și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, încălcând prevederile pct.90 al Statutului, conform căruia deținuților li se interzice insultarea sau săvîrșirea acțiunilor care jignesc demnitatea personalului penitenciarului, au început a aplica lovituri cu pumnul colaboratorilor Penitenciarului nr.1 Taraclia în diferite regiuni ale corpului.

Cu scopul curmării acțiunilor deținuților Cozonac Vasile, Hotinschi Alexandr, Macovei Mihail și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, în celula nr.80 au intrat supraveghetorii Trifonoglo Pavel și Todorov Anatolie, însă aceștia nu s-au calmat, ba dimpotrivă, încălcând prevederile pct.90 al Statutului, s-au adresat cu cuvinte necenzurate (înjurături) în adresa colaboratorilor Penitenciarului nr.1 Taraclia, continuînd să le aplice cu pumnii lovituri, amenințîndu-i cu răfuiala fizică.

În rezultatul acțiunilor ilegale ale lui Cozonac Vasile, Hotinschi Alexandr, Macovei Mihail și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă în procedură separată, părții vătămate Diulgher Ion i-au fost cauzate echimoze și escoriații pe plioapa superioară a ochiului drept, ce se califică ca vătămare corporală neînsemnată a sănătății, părții vătămate Trifonoglo Pavel, i-au fost cauzate echimoze pe antebrațul stîng, care au

provocat vătămarea neînsemnată a sănătății, iar părții vătămate Valentir Valeriu i-a fost cauzată durere fizică.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- inculpatul A.Hotinschi, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că sentința este neîntemeiată, fiind adoptată în baza probelor contradictorii, bazată pe presupuneri; - în materialele dosarului lipsesc dovezi incontestabile ce ar confirma vinovăția lui în comiterea infracțiunii imputate; - sentința a fost emisă numai pe declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați din partea acuzării, care urmau a fi apreciate critic, fiindcă aceștia sînt colaboratori ai penitenciarului; - instanța constatînd că la ei în celulă a fost depistată și ridicată materie primă de substanță alcoolică de 6 litri, nu a demonstrat prin probe, care ar dovedi cantitatea ridicată, de rînd ce pe cauză nu a fost efectuată o careva expertiză; - instanța a lăsat fără apreciere argumentele sale că a fost maltratat de către colaboratorii penitenciarului;

- inculpatul M.Macovei, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta nu a fost comisă de el; - sentința a fost emisă în baza unor probe contradictorii, bazate doar pe presupuneri și numai pe declarațiile părților vătămate și a martorilor audiați din partea acuzării, care urmau a fi apreciate critic, fiindcă aceștia sînt colaboratori ai penitenciarului, pe cînd din partea apărării nu a fost audiat nici un martor din cei condamnați, care execută pedeapsa; - instanța a lăsat fără apreciere circumstanța că masa lichidă ridicată și depistată nu a fost supusă expertizei; - cauza penală a fost pornită cu scopul de a acoperi acțiunile ilegale ale lucrătorilor penitenciarului, care i-a maltratat, fapt ce se probează prin actul de examinare medico-legală, din care rezultă că dînsul s-a ales cu o plagă ruptă, pe cînd colaboratorii penitenciarului s-au ales cu vătămări corporale mai ușoare, față de cele stabilite la el; - instanța nu a luat în considerație concluzia actului de examinare, prin care s-a stabilit că dînsul a fost treaz, avînd doar miros de tutun; - nu s-a ținut cont de faptul că el nu a făcut cunoștință cu materialele cauzei penale și în prima instanță nu i-a fost înmînat rechizitoriul;

- avocatul O.Saganscaia în numele inculpatului V.Cozonac, care a solicitat repunerea în termen a apelului, în legătură cu faptul că inculpatul este inalfabet; - casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece inculpatul nu a comis infracțiunea de care a fost recunoscut vinovat, fiindcă în celula în care se deținea nu a consumat băuturi spirtoase și nu a întreprins careva acțiune nelegitime împotriva colaboratorilor penitenciarului, nu a înjurat nici pe unul din ei și nu a aplicat forța fizică; - instanța nu a luat în considerație faptul că dînsul a fost scos din celulă în coridor de către colaboratorii penitenciarului, din care motiv nu a putut vedea ce a avut loc în continuare în celula nr.80; - instanța a lăsat fără apreciere argumentele inculpaților cu privire la maltratarea lor de către colaboratorii penitenciarului, care și sînt persoanele cointeresate întru pedepsirea inculpaților.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 decembrie 2015, a fost repus în termen apelul declarat de avocatul O.Saganscaia în numele inculpatului V.Cozonac și admise apelurile declarate de ultima și inculpații A.Hotinschi și M.Macovei, casată total sentința cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

Macovei Mihail - în baza art.321 Cod penal, cu aplicarea art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, la 08 luni închisoare;

Hotinschi Alexandr - în baza art.321 Cod penal, cu aplicarea art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, la 03 luni închisoare, iar în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 27.04.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 1 an 01 lună și 15 zile închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis, și amendă în mărime de 150 unități convenționale, care conform art.87 Cod penal se va executa de sine stătător;

Cozonac Vasile - în baza art.321 Cod penal, cu aplicarea art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, la 05 luni închisoare, iar în temeiul art.85 alin.(1) Cod penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată i-a fost adăugată parțial partea neexecutată a pedepsei fixate prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25.03.2010, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 10 ani 02 luni și 28 zile închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

4.1. Instanța de apel a constatat că Hotinschi Alexandr și Macovei Mihail, fiind în stare de ebrietate alcoolică, împreună cu Cozonac Vasile și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, executând pedeapsa penală cu închisoarea în Penitenciarul nr.1 Taraclia, amplasat în or.Taraclia, str.Vodoprovodnaia nr.5, la 18 noiembrie 2013, aproximativ la ora 14.00, aflându-se în celula nr.80 a corpului de regim nr.4, fără motiv au început a striga, a bate în ușa celulei și a cere chemarea ofițerului de serviciu. Când ofițerul de serviciu al Penitenciarului nr.1 Taraclia, Valentir Valeriu, a intrat în celula nr.80, a depistat acolo o butelie cu bragă, care conține alcool, și a încercat să o ridice, însă nu a reușit să o scoată din celulă, deoarece condamnații Hotinschi Alexandr, Macovei Mihail, Cozonac Vasile și persoana în privința căreia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, au început să-i împingă din celula pe ofițerul de serviciu Valentir Valeriu, supraveghetorul Diulgher Ivan și specialistul serviciului de securitate Liulica Vadim, care intraseră în celulă după Valentir Valeriu.

Instanța de apel a constatat că, prin acțiunile sale, inculpații Hotinschi Alexandr, Macovei Mihail și Cozonac Vasile au săvârșit cu intenție fapta penală prevăzută de art.321 Cod penal - nesupunerea prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvârșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar.

Respectând prevederile art.414 alin.(1), (2), (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a verificat probele materiale administrate la caz, prin citirea lor, și anume declarațiile părților vătămate I.Diulgher, P.Trifonoglo, V.Valentir, care nu au fost contestate de părți, a martorilor V.Liulica, A.Todorov, a inculpaților V.Cozonac, M.Macovei și A.Hotinschi, cât și probele materiale - rapoartele deserviciului operativ pe EP Taraclia din 18.11.2013 și ofițerului de urmărire penală a IP Taraclia din 20.11.2013, procesul-verbal de cercetare a locului infracțiunii, actele de examinare medicală a deținuților A.Hotinschi, V.Cozonac, M.Macovei din 18.11.2013, deciziile șefului Penitenciarului nr.1 Taraclia din 21.11.2013, prin care condamnații M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac au fost sancționați prin izolare disciplinară; procesele-verbale privind aplicarea forței fizice, mijloacelor speciale nr.11, de examinare medicală în vedere constatării faptului de consum al alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei din 18.11.2013, întocmit în cadrul IMSP „Spitalul Raional Taraclia” în privința lui

M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac; rapoartele de expertiză medico-legală nr.818, 819, 820 din 21.11.2013 în privința lui M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac, procesele-verbale de examinare a obiectelor, rapoartele de expertiză medico-legală nr.3 și 4 din 16.12.2014 în privința lui I.Diulgher și P.Trifonoglo, ordonanțele procurorului în Procuratura Taracalia, V.Vornicov și V.Terzi din 12.11.2014 și 20.12.2013 de refuz în pornirea urmăririi penale la plîngerile condamnaților M.Macovei și A.Hotinschi și încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Taracalia din 03.11.2014, în urma cărora a conchis că prima instanță a adoptat o soluție contrară circumstanțelor de fapt constatate în cadrul cercetării judecătorești, aplicînd eronat normele de drept material și procesual și, constatînd fapta pentru care inculpații au fost recunoscuți vinovați, a depășit limitele învinuirii.

În susținerea concluziei sale, instanța de apel a indicat că prima instanță nu a dat o apreciere probelor administrate la caz - actelor de examinare medicală a lui M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac din 18.11.2013, proceselor-verbale de examinare medicală în vederea constatării faptului de consum al alcoolului întocmite la 18.11.2013, că inculpații nu au fost supuși examinării medico-legale.

Analizînd probele administrate pentru care inculpații au fost supuși învinuirii, adică nesupunerea în timpul acțiunii grupului de intervenție pentru imobilizarea și repartizarea condamnaților în alte celule, instanța de apel a concluzionat că, din acestea nu rezultă nesubordonarea prin violență a inculpaților M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac, deoarece acțiunea colaboratorilor penitenciarului a fost o fază în scopul reprimării actului inițial de nesupunere în prima fază. În lipsa examinărilor medico-legale în vederea stabilirii la inculpați a vătămărilor corporale, de rînd ce aceștia au invocat de la bun început că au fost maltratați și existența acestor vătămări corporale fiind evidentă, exclude posibilitatea de a concluziona dacă aplicarea forței fizice și mijloacelor speciale de către colaboratorii penitenciarului a fost proporțională pericolului, și că opunerea inculpaților ar fi fost una de nesubordonare sau a fost o reacție de apărare la intensitatea excesivă în aplicarea forței de către colaboratorii penitenciarului.

Instanța de apel a indicat că organul de urmărire penală pe parcursul urmăririi penale nu a audiat nici o persoană care ar putea furniza informații, în afară decît colaboratorii penitenciarului nr.1 Taraclia, nu a dispus examinarea medico-legală a inculpaților M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac, în așa mod a tergiversat mersul urmăririi penale, reieșind din faptul că cauza a fost pornită la 06.12.2013, dar în calitate de bănuți aceștia au fost recunoscuți abia la 07.08.2014, deja cînd eventualele acțiuni utile de urmărire penală nu-și mai puteau avea efect întru stabilirea circumstanțelor obiective ale cauzei, precum nu au fost ridicate nici înregistrările video de la camerele de luat vederi ale Penitenciarului nr.1 Taraclia, amplasate în coridorul de ieșire din celula nr.80 în care erau deținuți condamnații.

La fel, instanța de apel a stabilit că investigațiile în cauza penală la plîngerea de maltratare a lui A.Hotinschi a fost gestionată de același procuror, care a și condus urmărirea penală în prezenta cauză penală de învinuire a inculpaților M.Macovei, A.Hotinschi și V.Cozonac de nesubordonare prin violență.

Prin urmare, instanța de apel, reieșind din cele reținute supra, a conchis de a exclude din volumul învinuirii inculpaților cea de-a doua fază a faptei imputate, deoarece

nu s-a dovedit faptul nesupunerii inculpaților în timpul acțiunii grupului de intervenție pentru imobilizarea și repartizarea condamnaților în alte celule.

Totodată, instanța a conchis că probele administrate de organul de urmărire penală, verificate în ședințele de judecată, demonstrează cert prezența în acțiunile inculpaților nesupunerea prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvârșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar, deoarece conflictul dintre inculpați și reprezentanții administrației s-a iscat din motivul depistării de către ofițerul de serviciu V.Valentir a buteliei cu lichid alcoolic, care este un produs interzis pentru condamnați în penitenciar, fapt confirmat de starea de ebrietate a inculpaților M.Macovei și A.Hotinschi, prin rapoartele de expertiză medico-legală din 21.11.2013, prin care s-a depistat în sângele lui M.Macovei 0,95 g/l și a lui A.Hotinschi 0,2 g/l de alcool etilic.

Faptul că inculpații nu s-au supus colaboratorilor penitenciarului rezultă din raportul de expertiză medico-legală a părții vătămate I.Diulgher, cât și din însuși declarațiile ultimului, care a afirmat că vătămarea la ochi i-a fost cauzată de un ciob sărit de la farfuria aruncată de către persoana, în privința căreia cauza a fost disjunsă în procedură separată.

Reieșind din faptul că I.Diulgher s-a ales cu o vătămare cauzată de persoana, în privința căreia cauza a fost disjunsă în procedură separată, dar nu la contact direct, iar la colaboratorii penitenciarului V.Valentir și V.Liulica nu a fost constatată nici o vătămare corporală, instanța de apel a concluzionat că nu și-a găsit confirmare caracterul violenței expus în rechizitoriu, și anume că V.Cozonac, M.Macovei și A.Hotinschi ar fi aplicat lovituri cu pumnii.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a indicat că i-a în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana inculpaților, circumstanța agravantă pentru inculpații A.Hotinschi și M.Macovei - starea de ebrietate, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, cât și starea de recidivă pentru inculpatul V.Cozonac și de recidivă periculoasă pentru inculpatul M.Macovei, din care rezultă că acestora nu le poate fi stabilită o pedeapsă mai mică de jumătate și, respectiv, de trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse.

Totodată, instanța ajungând la concluzia că inculpaților le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, și anume prin efectuarea unei investigații ineficiente și pătinoare, cu încălcarea termenului rezonabil al urmăririi penale, a considerat posibilă stabilirea pedepsei inculpaților cu aplicarea prevederilor art.385 alin.(4) Cod de procedură penală și reducerea pedepsei pentru încălcările comise.

Cu referire la repunerea în termen a apelului declarat de avocatul O.Saganscaia în numele inculpatului V.Cozonac, instanța de apel a considerat că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, deoarece inculpatul este o persoană încânturată, în prima instanță a fost asistat de un avocat din oficiu și, în cazul dat, omiterea termenului ar putea fi condiționată doar de existența unui înscris autentificat de avocatul precedent, care ar atesta nedorința inculpatului V.Cozonac de a recurge la calea de atac. Prin urmare, instanța a apreciat ca credibile declarațiile inculpatului că dînsul a solicitat verbal precedentului avocat să declare din numele său apel, în legătură cu faptul că este necânturat.

5. Împotriva hotărîrii menționate a declarat recurs ordinar procurorul care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 7), 10), 16) Cod de procedură

penală, solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând că partea descriptivă a deciziei nu corespunde cerințelor art.394 alin.(1) Cod de procedură penală, deoarece instanța nu a descris fapta criminală considerată a fi dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii; - instanța de apel a reapreciat probele examinate de prima instanță, dar nu a dat apreciere fiecărei probe în parte, și anume a rămas fără apreciere concluziile expertizei medico-legale nr.3 din 15.01.2014, prin care s-a constatat că lui P.Trifonoglo i-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate; - instanța nu a soluționat dacă pedeapsa stabilită inculpaților de prima instanță a fost individualizată și aplicată just, astfel a interpretat eronat regulile de individualizare a pedepsei penale, deoarece instanța examinând posibilitatea reducerii pedepsei inculpaților drept recompensă pentru încălcările comise, nu a ținut cont de dispozițiilor art.385 alin.(1) pct.1-16 Cod de procedură penală, fiindcă în cazul dat instanța urma să stabilească pedeapsa pentru fapta comisă, apoi să reducă din această pedeapsă, indicând termenul cu care s-a redus; - instanța de apel incorect a repus în termen apelul avocatului O.Saganscaia declarat în numele lui V.Cozonac, care a fost declarat cu depășirea termenului legal, deoarece necărturarea inculpatului nu poate servi ca temei de a repune oricând apelul acestuia, la caz urmînd a fi respectate prevederile art.405 și 232 alin.(1) Cod de procedură penală; - normele de drept în ce privește termenul declarării apelului contravin unei hotărîri de aplicare a aceluiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție în dosarul penal nr.1ra-92/14 din 08.04.2014.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul declarat de procuror urmează a fi admis, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit art.414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărîrea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, avînd în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probele examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sînt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvîrșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel în latura aprecierii juridice a faptei constatate de care au fost

recunoscuți vinovați M.Macovei, V.Cozonac și A.Hotinschi, corectitudinii calificării acțiunilor incriminate și stabilirii pedepsei.

Drept temei pentru declararea recursului, recurentul a indicat prevederile art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs menționează că aceste temeiuri pentru declararea recursului ordinar și-au găsit confirmare în speța dată.

Astfel, după cum rezultă din actele cauzei, conform învinuirii înaintate, acțiunile inculpaților M.Macovei, V.Cozonac și A.Hotinschi au fost calificate în baza art.321 Cod penal - nesupunerea prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvârșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar.

Prima instanță, cercetînd cumulul de probe administrate și prezentate de procuror, a ajuns la concluzia că a fost dovedită vinovăția inculpaților pentru fapta de care au fost puși sub învinuire.

Instanța de apel, examinînd probele administrate și materialele cauzei penale, a ajuns la concluzia că soluția primei instanțe urmează a fi casată total, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, deoarece instanța a extins de la sine conținutul faptei imputate în raport cu cea indicată în rechizitoriu, și incorect a reținut în seama acestora fapta de nesupunere în timpul cînd în celulă a intrat grupul de intervenție al colaboratorilor penitenciarului pentru a-i imobiliza pe condamnații celei nr.80 și a-i repartiza în diferite celule.

Astfel, instanța de apel, pronunțînd o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță a exclus din volumul învinuirii, acțiunile inculpaților de nesupunere în timpul acțiunii grupului de intervenție pentru imobilizarea și repartizarea condamnaților în alte celule, concluzionînd că acțiunile inculpaților pe acest capăt de acuzare nu întrunesc elementele infracțiunii.

Totodată, instanța de apel a constatat fapta inculpaților doar pentru nesupunerea în timpul cînd ofițerul de serviciu V.Valentir a încercat să ridice butelia de lichid cu conținut de alcool și cînd supraveghetorul L.Diulgher și specialistul serviciului de securitate V.Liulica, au intrat imediat în celulă după ofițerul de serviciu întru a curma acțiunile deținuților, calificînd aceste acțiuni în baza art.321 Cod penal, adică *nesupunerea prin violență a cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, săvârșită de o persoană care execută pedeapsa în penitenciar.*

Prin urmare, instanța de apel a adoptat două soluții prin care se contrazice pe sine însuși, fiindcă la final încadrează juridic acțiunile inculpaților, așa cum sînt încadrate în rechizitoriu (art.321 Cod penal), însă constată fapta inculpaților, ca fiind dovedită altfel, nu în modul cum a fost descrisă și constatată în învinuire.

Mai mult, instanța de recurs ține să menționeze că latura obiectivă a infracțiunii de care inculpații au fost puși sub învinuire constă în fapta prejudiciabilă alcătuită din două componente – 1) inacțiunea principală și 2) acțiunea adiacentă.

Prima, adică *inacțiunea principală* o constituie nesupunerea cerințelor legitime ale administrației penitenciarului, iar a doua, *acțiunea adiacentă*, se exprimă în aplicarea violenței.

Reișind din cele expuse, Colegiul penal constată că instanța de apel delimitând acțiunile inculpaților în două faze - una de nesupunere în timpul când ofițerul de serviciu V.Valentir a încercat să ridice o butelie cu lichid cu conținut de alcool, și a doua de nesupunere în timpul acțiunii grupului de intervenție pentru imobilizarea și repartizarea condamnaților în celule, nu a ținut cont de faptul că inacțiunea de nesupunere cerințelor legitime ale administrației penitenciarului nu este suficientă pentru a fi întregită latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.321 Cod penal, această inacțiune numai decît trebuie să fie însoțită de acțiunea de aplicare a violenței. Astfel, instanța de apel pripit a ajuns la concluzia privind delimitarea acțiunilor inculpaților în două faze, fără a ține cont că aceste acțiuni formează un tot întreg, fiindcă obiectul material al infracțiunii de nesupunere prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului îl reprezintă corpul persoanei.

La fel, sub aspectul dat instanța de apel, constatînd că colaboratorilor penitenciarului V.Valentir și V.Liulica nu le-a fost cauzată nici o vătămare corporală, indicînd că nu și-a găsit confirmare caracterul violenței expus în rechizitoriu, îi recunoaște vinovați pe inculpați de săvîrșirea infracțiunii de „*nesupunere prin violență cerințelor legitime ale administrației penitenciarului*”, concluzii ce sînt contradictorii.

Totodată, stabilind lipsa în acțiunile inculpaților a violenței expusă în rechizitoriu, instanța de apel nu a dat o careva apreciere concluziilor din rapoartele de expertiză medico-legală nr.3 și nr.4 din 15.01.2014, potrivit cărora lui I.Diulgher și P.Trifonoglo le-au fost cauzate vătămări corporale neînsemnate, iar lui V.Valentir, i-au fost cauzate dureri fizice, astfel că pripit a ajuns la concluzia că în cadrul nespunerii, nu a fost aplicată violența în privința părților vătămate.

Prin urmare, concluzia instanței de apel referitor la constatarea faptei săvîrșite de inculpați, în viziunea instanței de recurs, contravine prevederilor art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, fapta criminală constatată în decizie este expusă insuficient și neclar.

De asemenea, este contradictorie și concluzia instanței de apel privind individualizarea pedepsei inculpaților, deoarece pe de o parte instanța i-a în considerație starea de recidivă și concluzionează că inculpaților V.Cozonac și M.Macovei, nu le poate fi stabilită o pedeapsă mai mică de jumătate și, respectiv, de trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse, și, constatînd că a avut loc încălcări a drepturilor inculpaților la faza de urmărire penală, a conchis a le reduce pedeapsa prin prisma prevederilor art.385 alin.(4) Cod de procedură penală, însă, după cum rezultă din dispoziția deciziei, nu s-a specificat termenul de pedeapsă care se stabilește, deși era necesar să se arăte concret pedeapsa care se numește pentru infracțiune și ulterior, pedeapsa care urmează să fie executată după ce a fost redusă pedeapsa principală în baza art.385 alin.(4), ceea ce contravine prevederilor art.389 și 395 Cod de procedură penală.

Din acest punct de vedere, dispozitivul deciziei instanței de apel este expus neclar, deci conține o eroare de drept, care poate și urmează a fi corectată la noua rejudecare a cauzei în ordine de apel.

Astfel, erorile menționate *supra* sînt erori de drept procedural și se încadrează în art.427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel și sînt temei de recurs.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, în cazul în care instanța de recurs constată erori de drept ce sînt temei de recurs și acestea nu pot fi corectate de instanța de recurs, aceasta dispune casarea hotărîrii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța a cărei hotărîre se casează.

În speța examinată, Colegiul penal consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, precum și de cele invocate în recurs, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, să judece apelurile din punct de vedere al stării de fapt și de drept, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate de părți și, în dependență de situația constatată, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 28 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui Cozonac Vasile, Macovei Mihail și Hotinschi Alexandr și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac

Decizia motivată publicată integral la 21 iunie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun